

GAZETA OLSZTYŃSKA

„Gazeta Olsztyńska“ z dodatkami „Gość Niedzielny“ i „Gospodarz“ wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. Abonament miesięczny na pocztach 1.30 Rm., z odnośnikiem 1.66 Rm. — Do Polski 4 złote. Wpłacić należy na konto nasze P. K. O. Warszawy numer 194 159.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary!

Niech będzie pochwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 5 fenigów za 1-milimetry wiersz sześciolamowy. Wiersz reklamowy 15 fenigów. — Redakcja i administracja Allenstein Ostpr., Mühlenstr. 2. Telefon nr. 2531 Poczta konto czekowe: Königsberg 2364. Rękopisów redakcja nie zwraca.

Rok 52

Alenstein (Olsztyn), na czwartek 24 marca 1938

Nr. 68

Straszliwa potęga

Anglia samotna, Anglia spokojna już nie istnieje. Wraz ze świadomością, że samolotom bombowym wystarczy kilkanaście minut, by przebyć kanał La Manche, a parę zaledwie godzin, by z głębi kontynentu przybyć na samo serce wyspy — wyspiarze przyswoili sobie sposób myślenia całej Europy: Jeśli chcesz pokoju gotuj się do wojny.

Ale choć ta właśnie najbliższa groźba nalotu obcego lotnictwa, najsilniejsze wywiera wrażenie na przeciętnym londyńczyku i bez tego nie brakowało Anglii powodów do rozpoczęcia wyścigu zbrojeń.

Konflikt na Dalekim Wschodzie, a z nim możliwość utracenia olbrzymiego, chińskiego rynku zbytu, rozwój Italii na morzu Śródziemnym, zagrażający bezpośrednio drodze do najświetniejszego klejnotu korony brytyjskiej — Indii, oto istotne troski władczyni jednej czwartej kuli ziemskiej.

Pogodziwszy się z koniecznością wielkich zbrojeń, Anglicy z właściwą sobie konsekwencją zapomnieli niemal powszechnie o głośzonych przez siebie ideałach rozbrojeniowych i przed dwoma laty nakreślili program, mający w krótkim czasie odrobić czas stracony.

W czasie wielkiej debaty w Izbie gmin nad zarzyssem obrony narodowej, zawartym w Białej Księdze, premier Chamberlain, opierając się na danych cyfrowych, rzeczowo przedstawił wysiłek dokonany i to co do zrobienia pozostaje.

Potęgą jaką ma posiadać Anglia, premier określić jako „straszliwą“. Słowo to w ustach męża stanu nie przywykłego do przesady i do dosadnych wyrażań, lepiej charakteryzuje wielkość dokonywanego przedsięwzięcia niż wszelkie zestawienia cyfr.

Bogactwa przemysłowe, handlowe i kolonialne Imperium, pozwolą mu na poniesienie ogromnych ciężarów bez gospodarczego załamania... A jest to względnie nieznaczny wydatek. Premier mówi o zdolności narodu do wytrwania stwierdził, że wojen nie wygrywa się tylko za pomocą armii i ludzi, ale także dzięki zapasom środków i kredytów. Te pozostaną nienaruszone. Zwiększenie wydatków, lub ich zmniejszenie jest zależne od okoliczności.

Okoliczności przemówiły. Włączenie Austrii do Rzeszy Niemieckiej, odbiło się natychmiast na czułym termometrze jakim są zbrojenia. Będą one znacznie powiększone i przyspieszone. Nadto rząd nosi się z zamiarem wprowadzenia powszechnej służby wojskowej. Zacierają się ostatecznie wszelkie różnice między wyspiarzami, a kontynentem.

Podobnej zmianie uległa polityka zagraniczna. P. Chamberlain stwierdził, że musi ona opierać się nie na Lidze Narodów, ale na sojuszach. Na pierwszym miejscu stoi oczywiście sojusz z Francją. Anglia będzie jednak szukała także innych związków. Znamienny jest głos przywódcy liberałów Sinclaira, który specjalnie podkreślił, że Anglia powinna rozwijać swe przyjazne stosunki z Polską. Można się także spodziewać dalszego przyspieszenia rozmów z Włochami, których wyznawcy rzymskiej zasady „divide et impera“ będą się starali odciągnąć od Niemiec. Jednak silny związek dwóch państw, ciągnących się obecnie bez przerwy od Bałtyku po morze Śródziemne nie jest sojuszem, który się łatwo porzuca.

Anschluss przyjęty nieprzychylnie przez opinię angielską, jest w wielu kołach uważany za porażkę polityki p. Chamberlaina. Idea przeprowadzenia odprężenia europejskiego, dzięki jednoczesnym rozmowom z Włochami i Niemcami, poniosła fiasco. To też coraz częściej przebąka się, że p. Chamberlain ma lat 79, a były minister Eden, który udał się na Rivierę, już dwukrotnie konferował z lordem Baldwinem, jednym z pierwszych, którzy sobie zdawali sprawę z konieczności wielkich zbrojeń.

W każdym bądź razie, nie zależnie od osoby jej sternika. Anglia nie spocznie dokąd nie odzyska stanowiska arbitra w grze politycznej świata.

Żądania szkolne ludności polskiej w Niemczech

Berlin. Związek Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech, przedłożył władzom niemieckim szereg postulatów ludności polskiej w dziedzinie szkolnictwa i kulturalno-oświatowej. Obejmują one udzielenie zezwoleń na dalszą budowę gmachu liceum żeńskiego w Raciborzu, szkół: w Wielkiej Dąbrowce, Nowym Kramsku i Podmoklach, na budowę i uruchomienie szkoły rolniczej w Zalesiu, ponowne uruchomienie szkół: w Klącznie, Płotowie

i Oslawie-Dąbrowie oraz przedszkola w Nowym Kramsku; stworzenia nowych przedszkoli w Szkiu i Rudni; wydanie zezwolenia na przeniesienie szkoły do nowego gmachu szkolnego w Sadlukach na Powiślu i przedszkola w Olsztynie, nadto wydania zarządzenia, umożliwiającego Polakom w Niemczech wynajem sal i lokalów dla celów kulturalno-oświatowych.

Bomby w Hiszpanii utrudniają rozmowy anglo-włoskie

Londyn. W związku z konferencją ambasadora brytyjskiego lorda Perth z min. Ciano, która była czwartą z kolei z szeregu rozmów włosko-brytyjskich, wśród brytyjskich czynników miarodajnych panuje wstrzemięźliwy optymizm co do dalszego biegu tych rozmów.

Rzeczoznawca rządu angielskiego biorący w tych rozmowach dotąd udział szef południowo-europejskiej sekcji Ingram, opuścił Rzym, udając się do Londynu, aby przedstawić swym przełożonym w rządzie rezultaty dotychczasowych rozmów.

Istnieje przypuszczenie że Ingram przywozi do Londynu pewne propozycje Włochów, dotyczące zagadnienia parytetu między Włochami a W. Brytanią na morzu Śródziemnym.

Lord Perth, pragnąc odczekać instrukcji Londynu w tej sprawie prosił o niewyznaczanie następnej rozmowy wcześniej, jak we środe.

O ile prawa parytetu zostanie załatwiona, roz-

mowy toczyć się będą w dalszych sprawach, mianowicie Abisynii i morza Czerwonego, a również w sprawie stosunku Włoch do zagadnienia arabskiego. Lord Perth ma do dyspozycji w tych sprawach drugiego eksperta rządu angielskiego, posła brytyjskiego w Sofii Rendella, do niedawna szefa sekcji Bliskiego Wschodu w rządzie.

W brytyjskich kołach rządowych wyrażane jest przekonanie, że ze strony włoskiej istnieje szczerza chęć dojścia do porozumienia.

Rokowania między Rzymem i Londynem zależą oczywiście w znacznym stopniu od przebiegu wypadków hiszpańskich. W tej zaś dziedzinie rozwój sytuacji jest dla rokowań włosko-brytyjskich raczej nieprzychylny.

Atak lotników powstańców na Barcelonę wywołał w Londynie ujemne wrażenie, zwłaszcza, że rząd brytyjski powziął ostatnio decyzję wystąpienia wspólnie z rządem francuskim do stron o zaprzestanie bombardowania otwartych miast.

Przed nowymi procesami w Rosji

Krótko przed 12-tą

Ryga. Mimo, że publiczność moskiewska nie ochłonęła jeszcze z wrażenia z ostatniego bucharińskiego procesu, władcy Kremlu już zapowiadają serię trzech nowych wielkich procesów politycznych, w których rozprawią się z niedobitkami starej gwardii bolszewickiej i tymi wszystkimi politykami sowieckimi, którym Stalin zawdzięcza w jakikolwiek sposób przyjsię lub utrzymanie się u wła-

dzy. Liczy on, że tą drogą oprze swój system na ludziach zupełnie nowych i całkowicie mu oddanych, którzy posiadają dla niego tym większą wartość, że nie znają Zachodu i że nie przeszli przez zwalczające się wzajemnie sowieckie intrzygi rewolucyjne.

Innymi słowy, Stalin pragnie na ich miejscu postawić dorastające pokolenie młodych komunistów, które tylko jemu będzie miało do zawdzięczenia swe wywyższenie i karierę polityczną, czym — jak sądzi — zapewni trwałość i ciągłość swemu dziełu. Czy cel ten zdola osiągnąć — wydaje się wątpliwe, ponieważ młode pokolenie zrozumiało, że z chwilą, gdy Stalin pod presją sytuacji wewnętrznej czy zagranicznej zmuszony będzie zmienić swą politykę, ofiarami zmiany staną się bezwzględnie jego bezpośredni podkomendni.

W nadchodzących procesach na pastwę molocha rewolucji pójdzie najpierw grupa 11 lewicowych komunistów, między którymi najbardziej znamiennie nazwiska są: Osiński, Jakowlew i Mancew. Wymieniono ich, jako podejrzanych w ostatnim procesie, i w chwili obecnej znajdują się w podziemiach więzienia na Łubiance.

W drugiej grupie zamierzonej czystki znajdują się tacy znani politycy sowieccy, jak Rudzutak, Mazlau, Antypow, Budnow, Krylenko, Kamiński, Lubimow i dalej z pośród dyplomatów sowieckich: Dawtian, Bogomołow, Jureniew, Karski, Jakubowicz, Stein, Asmus, Rosenberg i Antonow-Owsejenko. Z pośród tych ostatnich Owsejenko i Dawtian byli przedstawicielami ZSRR. w Polsce.

W trzeciej grupie znajdują się: Jegerow, Aksis i adm. Orłow.

Mówi się także o postawieniu w stan oskarżenia jen. Dybienki i Bielowa.

